

Innst. 185 S

(2015–2016)

Innstilling til Stortinget fra utenriks- og forsvarskomiteen

Meld. St. 9 (2015–2016)

Innstilling fra utenriks- og forsvarskomiteen om nasjonal forsvarsindustriell strategi

Til Stortinget

1. Sammendrag

En internasjonalt konkurransedyktig norsk forsvarsindustri er viktig for Norge. Regjeringen viser i meldingen til sin politiske plattform hvor det understrekes vilje til å bidra til å opprettholde og videreutvikle denne industrien. Innovasjon, kunnskap og teknologi er typiske kjennetegn for forsvarsindustrien, og det er nødvendig for industrien å satse på disse områdene for å møte morgendagens konkurranse.

En norsk forsvarsindustriell kapasitet innenfor viktige teknologiske kompetanseområder er vesentlig for å sikre forsvarssektoren riktig materiell og kompetanse til rett tid. Dette øker vår evne til å ivareta nasjonal sikkerhet på områder der særnorske forhold krever spesiell kompetanse.

Det internasjonale markedet for forsvarsmateriell kjennetegnes av nasjonale markeder med sterk politisk styring, proteksjonisme og begrenset markedsadgang for utenlandske konkurrenter. For norsk forsvarsindustri er det, som for annen norsk industri, summen av nasjonale og internasjonale rammebetingelser som er avgjørende for dens muligheter til å utvikle konkurransekraft og lykkes på det internasjonale markedet. En internasjonalt konkurransedyktig norsk forsvarsindustri vil kunne levere viktig materiell og viktige tjenester til forsvarssektoren. Norsk forsvarsindustri må inneha kompetanse på områder som anses vesentlige for å ivareta vårt forsvar og vår sikkerhet. Samtidig må industriens rammebetingelser være mest mulig forutsigbare, og det må legges til

rette for internasjonal konkurranse på like vilkår. Konkurransedyktige og innovative forsvarsbedrifter bidrar til betydelig verdiskaping i det norske samfunnet.

Satsing på innovasjon, kunnskap, teknologi og samarbeid er avgjørende for å utvikle norsk forsvarsindustri. Slik satsing kommer også Forsvaret til gode, eksempelvis i form av bedre materiell og høyere kvalitet på tjenester som leveres. Dette forholdet utgjorde mye av bakgrunnen for St.meld. nr. 38 (2006–2007) Forsvaret og industrien – strategiske partnere; Strategi for de næringspolitiske aspekter ved Forsvarets anskaffelser, som trakk opp gjeldende strategi for de næringspolitiske aspekter ved Forsvarets anskaffelser. En sterk og konkurransedyktig forsvarsindustri gjør at staten får mer ut av sine investeringer i forsvarssektoren, samtidig som forsvarsbedriftene får økte muligheter til å konkurrere om oppdrag internasjonalt. For å sikre bærekraft, kostnadseffektivitet og tilgjengelighet på leveranser til Forsvaret, må norsk forsvarsindustri fortsette å lykkes på eksportmarkedet. Dette krever et godt samarbeid mellom forsvarssektoren, forskningsmiljøene og industrien.

Regjeringen vil arbeide for at Norge skal bidra til etableringen av et felleseuropeisk forsvars- og sikkerhetsmarked innenfor rammen av EUs direktiv for forsvars- og sikkerhetsanskaffelser. Regjeringen ønsker samtidig å understreke at Norges nasjonale sikkerhetsbehov ligger fast, og at disse er førende for våre forsvarsanskaffelser. Dette inkluderer også våre forpliktelser til NATO.

Regjeringen planlegger i tillegg å legge frem en ny melding til Stortinget om norsk industris rammevilkår. Meldingen vil ta for seg noen sentrale utvalgte temaer av betydning for industriens konkurransekraft i et langsiktig perspektiv. Av sentrale temaer som tas sikte på å behandles nærmere er blant annet effektiv-

sering og avanserte produksjonsformer i industrien og kompetanseoverføring mellom næringer.

1.1 Bakgrunn

De nåværende rammene for forsvarssektorens samarbeid med forsvarsindustrien ble trukket opp i St.meld. nr. 38 (2006–2007) Forsvaret og industrien – strategiske partnere; Strategi for de næringspolitiske aspekter ved Forsvarets anskaffelser, og gjennom Stortingets behandling av Innst. S. nr. 117 (2007–2008). Ved Stortingets behandling av Innst. 7 S (2011–2012), jf. Prop. 1 S (2011–2012), ble strategien oppdatert for blant annet å tydeliggjøre hvordan samarbeidet mellom Forsvaret og industrien innrettes etter at EUs direktiv 2009/81/EF om forsvars- og sikkerhetsanskaffelser ble innført. Med norsk forsvarsindustri menes industri i Norge som leverer varer og tjenester som er spesielt til forsvarsformål. Det vil si bedrifter, uavhengig av eierforhold, som er registrert i Norge, og der verdiskaping og kompetanse knyttet til leveransene finnes i Norge.

Forsvarspolitikkenes rolle er å bidra til nasjonal suverenitet, handlefrihet og sikkerhet. Dette påvirker også forsvarsindustriens innretning. Eksistensen av nasjonal forsvarsindustri er sterkt knyttet til nasjonale sikkerhetsbehov. Forsvarsindustrien er en del av de samlede ressurser samfunnet kan benytte for å sikre en best mulig nasjonal beredskap og reaksjonsevne mot kriser og anslag. En nasjonal forsvarsindustri med kompetanse på kritiske kapabilitets- og teknologiområder kan derfor være avgjørende for vår evne til å ivareta nasjonal sikkerhet.

En ekstern evaluering av strategien i St.meld. nr. 38 (2006–2007) ble gjennomført i 2014. Evalueringen konkluderte med at strategien i stort har vært vellykket, og gjennomføringen av politikken har fungert etter hensikten. Samarbeidet mellom forsvarssektoren og forsvarsindustrien fungerer godt og er gjensidig fordelaktig for samtlige aktører. Tiltakene har virket, og det er etablert en rekke fora for å utvikle samarbeidsrelasjoner og styrke den strategiske dialogen. De ulike foraene, som støttegrupper og programkonferanser, er viktige arenaer for informasjonsutveksling mellom sektoren og industrien.

Det fremkom av evalueringen at det vil være hensiktsmessig å videreføre de bærende elementene i strategien i St.meld. nr. 38 (2006–2007), noe denne meldingen legger opp til. Samtidig ble det identifisert enkelte forbedringsområder. Forbedringspotensialet er ivarettatt gjennom justeringer og nye tiltak.

Rammebetingelsene for forsvarsindustriens virksomhet ble gjenstand for en endring i 2011, da EUs direktiv om forsvars- og sikkerhetsanskaffelser trådte i kraft. Direktivet ble gjennomført i norsk rett i form av forskrift om forsvars- og sikkerhetsanskaffelser (FOSA) 1. januar 2014. Hensikten med direktivet er

å skape et europeisk marked for forsvarsmateriell for å styrke fundamentet for europeisk forsvarsteknologi og -industri, og å utvikle den militære kapasiteten som kreves for å gjennomføre den europeiske forsvars- og sikkerhetspolitikken. Samtidig skal direktivet bidra til en konkurransedyktig europeisk forsvarsindustri. Et av virkemidlene er å utsette mest mulig av medlemslandenes forsvars- og sikkerhetsanskaffelser for konkurranse på like vilkår for alle leverandører i EØS-landene. I en ny og mer sammensatt regulatorisk situasjon er det viktig for Norge å ha en robust og bærekraftig strategi for å etterleve direktivet, samtidig som at handlingsrommet for å ivareta nasjonale sikkerhetskensyn benyttes der det er nødvendig.

Summen av det ovennevnte ligger til grunn for meldingen og den nye strategien.

Regjeringens hovedmål med denne meldingen er å ivareta nasjonale sikkerhetsinteresser gjennom å opprettholde og videreutvikle en internasjonalt konkurransedyktig norsk forsvarsindustri.

Meldingen beskriver innledningsvis Norges nasjonale sikkerhetsinteresser og forsvarssektorens behov for norsk forsvarsindustriell kompetanse. Deretter beskrives forsvarsmarkedets egenart, utviklingstrekkene nasjonalt og internasjonalt, og hvordan andre lands myndigheter forholder seg til egen forsvarsindustri.

Sentrale rammebetingelser og regelverk, herunder spesielt EUs direktiv om forsvars- og sikkerhetsanskaffelser, er av vesentlig betydning for den videre utviklingen av forsvarsindustrien. Direktivet kan på sikt medføre nye muligheter for konkurransedyktig norsk forsvarsindustri, men det forutsetter at markedet reelt åpnes for likeverdig og åpen konkurranse. Norske myndigheter må derfor følge praktiseringen av direktivet i andre land nøye, og anvende regelverket på en slik måte at norsk forsvarsindustri sikres de samme reelle rammebetingelser og spilleregler som landene i EU. Utviklingen i Europa etter at direktivet ble innført er derfor vektlagt i meldingen.

Til slutt presenteres den nasjonale forsvarsindustrielle strategien med nærmere beskrivelser av de ulike virkemidlene. Strategien skal sikre et godt samarbeid mellom forsvarssektoren og forsvarsindustrien basert på forsvarssektorens behov for kostnadseffektive leveranser av materiell og tjenester. En av de bærende pilarene i det eksisterende samarbeidet er tidlig dialog mellom aktørene, som vil videreføres gjennom etablerte møteplasser. Strategien viderefører også det nære samarbeidet mellom forsvarssektoren, forskningsmiljøene og industrien innenfor utvalgte teknologiske kompetanseområder.

Strategien fastholder at nasjonale sikkerhetsinteresser og Forsvarets behov er førende for forsvarssektorens materiellanskaffelser. Det legges til grunn

at anskaffelsene skal baseres på prinsippene om konkurranse, ikke-diskriminering og likebehandling så lenge nasjonale sikkerhetshensyn ikke medfører behov for unntak. Strategien legger også til grunn at Norge i økende grad vil samarbeide med andre nasjoner om anskaffelse av forsvarsmateriell. Videre legger strategien til rette for at norske bedrifter sikres fortsatt tydelige og forutsigbare rammevilkår for sin eksportaktivitet. Herunder videreføres ordningene med myndighetsstøtte til markedsføring og industri-samarbeid. I tillegg vil regjeringen vurdere om det skal etableres en ordning for myndighetssalg av forsvarsmateriell for å bidra til ytterligere økt markedsadgang for norsk forsvarsindustri innenfor rammen av norsk eksportkontrollregelverk.

2. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Svein Roald Hansen, lederen Anniken Huitfeldt, Marit Nybakk, Kåre Simensen og Jonas Gahr Støre, fra Høyre, Elin Rodum Agdestein, Regina Alexandrova, Sylvi Graham, Øyvind Halleraker og Trond Helleland, fra Fremskrittspartiet, Harald T. Nesvik, Jørund Rytman og Christian Tybring-Gjedde, fra Kristelig Folkeparti, Knut Arild Hareide, fra Senterpartiet, Liv Signe Navarsete, fra Venstre, Trine Skei Grande, og fra Sosialistisk Venstreparti, Bård Vegar Solhjell, viser til at de nåværende rammene for forsvarssektorens samarbeid med forsvarsindustrien ble trukket opp i St.meld. nr. 38 (2006–2007) Forsvaret og industrien – strategiske partnere; Strategi for de næringspolitiske aspekter ved Forsvarets anskaffelser, og gjennom Stortingets behandling av Innst. S. nr. 117 (2007–2008). Ved Stortingets behandling av Innst. 7 S (2011–2012), jf. Prop. 1 S (2011–2012), ble strategien oppdatert for blant annet å tydeliggjøre hvordan samarbeidet mellom Forsvaret og industrien innrettes etter at EUs direktiv 2009/81/EF om forsvars- og sikkerhetsanskaffelser ble innført.

Komiteen er opptatt av at Stortinget holdes orientert om store anskaffelsesprosjekter og ser nytten av at det er en bred politisk forståelse for de utstyrsanskaffelser og prosesser som iverksettes på dette området. Forsvarsanskaffelser strekker seg ofte over et lengre tidsrom, ofte over flere stortingsperioder. Det er derfor viktig at Forsvarsdepartementet følger opp og informerer Stortinget om fremdriften i alle relevante aspekter knyttet til større anskaffelser. Det gjelder særlig prosjektenes økonomiske, industrielle og militærfaglige avveininger.

Komiteen vil understreke behovet for å videreutvikle en kompetent og konkurransedyktig norsk forsvarsindustri. En nasjonal forsvarsindustriell strategi vil bidra til økt verdiskaping i Norge og sikre viktige nasjonale kompetansemiljøer. Komiteen viser til viktigheten av å ha en helhetlig strategi som støtter opp om industriens muligheter til å understøtte Forsvarets materiellbehov og som samtidig styrker norsk forsvarsindustriens muligheter til å delta i internasjonale anbudskonkurranser på konkurransedyktige vilkår. Videre bør strategien åpne opp for deltakelse i internasjonalt materiellsamarbeid som sørger for at norske bedrifter blir betydelige bidragsytere i flernasjonale anskaffelser av materiell, utstyr, tjenester og avanserte systemer til det norske Forsvaret.

Komiteen har merket seg at våpensystemer og sensorer må være i stand til å operere under norske forhold, og at evne til å gjennomføre operasjoner i våre nærområder forutsetter en tilpasning til våre særegne geografiske, topografiske og klimatiske forhold. Det gjør det i en del tilfeller nødvendig å utvikle og tilpasse materiell for å dekke særnorske behov. Komiteen er derfor enig i at det vil være nødvendig å opprettholde og videreutvikle kompetanse innenfor norsk forsvarsindustri på områder av betydning for vår nasjonale sikkerhet.

Komiteen viser til at opprettholdelsen av en nasjonal forsvarsindustri er sterkt knyttet til nasjonale sikkerhetsbehov. Moderne forsvarsmateriell består ofte av avansert høyteknologi. Forsvaret er avhengig av industrien, ikke bare for leveranser av materiell, men også for å opprettholde kompetanse på komplekse sensor- og våpensystemer. Komiteen er derfor enig i at det på områder som er kritiske i beredskapssammenheng er nødvendig å sikre tilstrekkelig forsyningssikkerhet og materiellberedskap for å ivareta nasjonal sikkerhet.

Komiteen viser til at forsvarssektoren er avhengig av kompetansen norsk forsvarsindustri besitter. Forsvarets valg av norske leverandører innenfor flere sentrale materiellsystemer betyr at norsk forsvarsindustri vil være av avgjørende betydning for Forsvarets operative evne i flere tiår fremover. Det innebærer at Forsvaret har en egeninteresse i at norsk forsvarsindustri opprettholder og videreutvikler sin kompetanse slik at industrien er i stand til å vedlikeholde og oppdatere Forsvarets systemer. Komiteen er enig i at dersom nødvendig kompetanse, produksjons- og vedlikeholdskapasitet på enkelte spesielt kritiske områder ikke er tilgjengelige innenlands, kan resultatet – tross vårt NATO-medlemskap og nære tilknytning til enkelte allierte – bli en uakseptabel avhengighet av en annen stat eller utenlandsk leverandør. Slik avhengighet vil kunne få konsekvenser for forsyningssikkerheten, og dermed medføre en innskrenking av vår nasjonale handle-

frihet. Komiteen mener derfor at nasjonale løsninger for utvikling, produksjon og/eller vedlikehold av enkelte typer kritisk materiell er helt nødvendig.

Komiteen har merket seg at eksport og internasjonalt samarbeid er en forutsetning for å videreføre en nasjonal forsvarsindustri som kan levere materiell og systemer til Forsvaret og understøtte Forsvarets virksomhet i fred, krise og krig. Komiteen mener derfor at markedsadgang internasjonalt for norsk forsvarsindustri er direkte knyttet til evnen til å ivareta nasjonale sikkerhetsinteresser. Komiteen forventer at norske myndigheter arbeider bevisst for å sikre industrien slik adgang.

Komiteen vil understreke at norsk forsvarsindustri må sikres rammebetingelser i hjemmemarkedet som er mest mulig i samsvar med rammebetingelser nasjonale forsvarsindustrier har i sine hjemmemarkeder.

Komiteen mener det er positivt at det etableres en nasjonal forsvarsindustriell strategi. Komiteen mener strategien bør ha som mål å videreføre og styrke en internasjonalt konkurransedyktig norsk forsvarsindustri med evne til helt eller delvis å utvikle, produsere og understøtte forsvarsmateriell og systemer innenfor prioriterte teknologi- og produktområder som er viktige for å ivareta nasjonale sikkerhetsinteresser og Forsvarets behov.

Komiteen er fornøyd med at regjeringen legger vekt på å ha et strategisk samarbeid mellom forsvarssektoren og forsvarsindustrien som skal bidra til forutsigbarhet og langsiktighet. Komiteen vil i den forbindelse understreke viktigheten av at forsvarsindustrien gjennom tidlig dialog med forsvarssektoren gjøres kjent med Forsvarets anskaffelsesplaner og Forsvarets behov og at Forsvaret har kunnskap om hva norsk industri kan bidra med i alle faser av anskaffelsesprosjektene.

Komiteen er enig i at Norge prioriterer utvalgte teknologiske kompetanseområder som er vesentlige for Forsvarets behov og nasjonale sikkerhetsinteresser.

Komiteen slutter seg til at disse teknologiområdene er:

1. Kommando-, kontroll- og informasjons-, beslutningsstøtte- og kampsystemer (inkludert radar-systemer)
2. Systemintegrasjon
3. Autonome systemer
4. Missilteknologi
5. Undervannsteknologi
6. Ammunisjon, siktemidler, fjernstyrte våpenstasjoner og militært sprengstoff
7. Materialteknologi spesielt utviklet og/eller bearbeidet for militære formål

8. Levetidsstøtte for militære land-, sjø- og luft-systemer

Komiteen understreker at det er viktig at forholdene blir lagt best mulig til rette for å videreutvikle og styrke norsk forsvarsindustri innenfor disse områdene. Komiteen har merket seg at internasjonale avtaler og anskaffelsesregelverket åpner for å kunne rette anskaffelser mot nasjonal industri for å ivareta nasjonale sikkerhetsbehov og at andre nasjoner, med dette som begrunnelse, retter sine anskaffelser direkte til egen industri.

Komiteen forutsetter derfor at ved anskaffelser av materiell der norsk industri har forutsetninger for å levere kosteffektive løsninger som møter Forsvarets behov, og som er relevante for å opprettholde industriell kompetanse innenfor de åtte teknologiske kompetanseområdene, bør Forsvaret benytte nasjonal industri.

Medlemmen i komiteen frå Senterpartiet understrekar at norske leverandørar som hovudregel skal verte føretrekt når Forsvaret skal utvikle eller skaffe materiell og system som er innanfor dei teknologiske kompetanseområda Meld. St. 9 (2015–2016) definerer som del av nasjonen sine vesentlege sikkerhetsinteresser.

Denne medlemmen viser til at det er mange døme på land som støttar seg til unntak frå EØS-avtalen ved innkjøp av forsvarsmateriell. Forsøk i EU på å skape ein betre marknad for forsvarsmateriell har ikkje lukkast, og mange nasjonar kjøper konsekvent frå sin eigen nasjonale industri. Denne medlemmen understrekar at Forsvaret må gjere det heilt klart at ein ønskjer å nytte nasjonale leverandørar i alle prosjekta der dette er mogleg. Dette må vere ein viktig del av Noreg sin forsvarsindustrielle strategi i framtida.

Denne medlemmen understrekar at ved anskaffingar av materiell og system som er innanfor dei teknologiske kompetanseområda, bør hovudregelen vere at Forsvaret viser til EØS-avtalen sin artikkel 123, men at ein i dei enkelte tilfella der nasjonal industri ikkje kan tilby produktet, har høve til å gjere unntak frå artikkel 123.

Komiteen mener dette er avgjørende for å opprettholde nasjonal industriell kompetanse som er nødvendig for å styrke forsvarsevnen og for å ivareta behovet for leveringssikkerhet og nasjonal beredskap på disse områdene. Videre har komiteen merket seg at leveranser til hjemmemarkedet er en forutsetning for at norsk forsvarsindustri skal kunne være konkurransedyktig internasjonalt. I de tilfeller hvor norsk forsvarsindustri har teknologi og produkter som møter Forsvarets behov, vil konkurranse mellom

utenlandske og norske leverandører kunne svekke norsk forsvarsindustriens mulighet til utvikling og redusere internasjonal konkurranseevne og troverdighet. Komiteen er også innforstått med at konkurranse i det norske markedet innen de prioriterte teknologiområdene legger til rette for at utenlandske konkurrenter som opererer ut fra lukkede hjemmemarkeder, av strategiske hensyn, kan presse norsk industri.

Komiteen merker seg at forskning og utvikling i tilknytning til større anskaffelser til Forsvaret er industriens klart viktigste kilde til å videreutvikle kompetanse og produkter og forbli internasjonalt konkurransedyktig. Komiteen viser til at utvikling av avansert forsvarsmateriell er svært krevende og innebærer betydelig teknisk, økonomisk og kommersiell risiko som gjør at det kun er offentlige aktører som kan finansiere slik utvikling. Komiteen vil understreke viktigheten av at det derfor legges til rette for å utnytte den samlede nasjonale forsvarsteknologiske kompetansen mest mulig effektivt enten kompetansen befinner seg i Forsvaret, i FFI, eller i norsk forsvarsindustri. Komiteen vil også vise til at nasjonal utvikling av forsvarsmateriell som er internasjonalt konkurransedyktig bidrar til store inntekter for Staten i form av skatter, avgifter og utbytte. Dette er inntekter som faller bort dersom Forsvaret utvikler og anskaffer materiell i utlandet.

Komiteen er enig i at forskning og utvikling i Forsvarssektoren bør innrettes mot spesifikke teknologier og produkter det norske forsvaret trenger og som samtidig kan ha en bredere anvendelse innenfor NATO. Komiteen legger til grunn at dette innebærer en satsing på forskning og utvikling innenfor de åtte teknologiområdene.

Komiteen har merket seg at det såkalte tre-kantsamarbeidet mellom Forsvaret, Forsvarets forskningsinstitutt og norsk forsvarsindustri historisk har vært svært vellykket og forutsetter derfor at regjeringen legger til grunn at modellen videreføres. Samarbeidet er et nasjonalt komparativt fortinn som fortsatt bør utnyttes.

Komiteen forutsetter videre at når Forsvaret anskaffer materiell fra utlandet, som har relevans for norsk forsvarsindustriens evne og muligheter til å opprettholde og videreutvikle kompetanse og teknologi innenfor de åtte teknologiområdene, skal det stilles krav til utenlandske leverandører til Forsvaret om forpliktende industrisamarbeidsavtaler. Komiteen anser det å være av vesentlig betydning for å ivareta nasjonens sikkerhetsinteresser at norsk forsvarsindustri sikres markedsadgang internasjonalt da slik adgang er en forutsetning for å kunne opprettholde og videreutvikle forsvarsindustrien i Norge. Komiteen har merket seg at det i Europa i økende grad også kreves industrisamarbeid ved anskaffelser som

gjennomføres i henhold til regelverket i EUs forsvars- og sikkerhetsdirektiv, og at bl.a. Danmark har etablert et formelt regelverk for dette. Komiteen forutsetter at norsk forsvarsindustri sikres rammebetingelser som i størst mulig grad samsvarer med rammebetingelser i våre konkurrentland, og at det som hovedregel vil bli stilt krav om industrisamarbeid ved anskaffelser fra utlandet, også når anskaffelsen gjennomføres etter prosedyrene i Forskrift om forsvars- og sikkerhetsanskaffelser.

Komiteen har merket seg at det norske markedet alene er for lite til å opprettholde en nasjonal konkurransedyktig forsvarsindustri. Eksport av forsvarsmateriell er derfor avgjørende for vår industri og vår nasjonale forsvarsevne. Komiteen er svært tilfreds med at norsk forsvarsindustri har lyktes godt med å eksportere norsk forsvarsmateriell og teknologi. Det gjør det mulig å opprettholde relevant kritisk kompetanse som er avgjørende for forsvarsevnen og samtidig gir stordriftsfordeler som begrenser Forsvarets kostnader ved understøttelse og drift av materiell. Komiteen er derfor positiv til at regjeringen vil videreføre ordningen med myndighetsstøtte til markedsføring for eksport av forsvarsmateriell og vil understreke viktigheten av at industrien får støtte også på politisk nivå når det bidrar til å styrke forsvarsindustriens konkurranseevne internasjonalt.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Venstre og Sosialistisk Venstreparti, støtter at regjeringen viderefører dagens retningslinjer for behandling av søknader om eksport av forsvarsmateriell.

Komiteen har merket seg at regjeringen vil vurdere om det skal innføres en ordning for myndighetssalg av forsvarsmateriell. Komiteen viser til at slike ordninger er etablert i flere land og at det forenkler anskaffelsesprosessen og reduserer risikoen for korrupsjon og risikoen for kjøperlandet. Komiteen er positiv til at det etableres en slik ordning. Myndighetssalg av forsvarsmateriell vil styrke norsk forsvarsindustriens internasjonale konkurranseevne.

Komiteen vil understreke at norsk forsvarsindustri er en internasjonalt konkurransedyktig høyteknologisk industri med betydelig nasjonal verdiskaping som sikrer store eksportinntekter, industriell utvikling og arbeidsplasser i store deler av landet. Komiteen har merket seg at i en tid da deler av norsk industri har store utfordringer som følge av sviktende marked internasjonalt og høyt kostnadsnivå, opplever forsvarsindustrien økt omsetning og ordreinnngang fra utenlandske kunder.

Komiteen er også kjent med at mange viktige sivile produkter bygger på teknologi som er utviklet for forsvarsformål og at satsing på forskning og

utvikling på forsvarsområdet har bidratt til betydelige kommersielle suksesser innenfor teknologisk beslektede områder. Vellykkede industrielle satsinger i Norge har eksempelvis resultert i verdensledende produkter innenfor dynamisk posisjonering av skip og borerigger, produksjon av bildeler i aluminium, lette tanker i komposittmaterialer for oppbevaring av gass og fjernstyrte kontrolltårn på flyplasser. Komiteen mener dette viser at offentlig satsing på forskning og utvikling på forsvarsområdet også har store positive effekter for annen norsk industri og for sivilsamfunnet.

Komiteen ber om at regjeringen på egnet måte holder Stortinget oppdatert på fremdriften i gjennom-

føringen av den nasjonale forsvarsindustrielle strategien.

3. Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til meldingen og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Meld. St. 9 (2015–2016) – om nasjonal forsvarsindustriell strategi – vedlegges protokollen.

Oslo, i utenriks- og forsvarskomiteen, den 1. mars 2016

Anniken Huitfeldt

leder

Christian Tybring-Gjedde

ordfører

